

Η καταστροφή της Σμύρνης Απόσπασμα από το βιβλίο της Δ. Σωτηρίου “Ματωμένα Χώματα”

«Η φωτιά απλωνόταν παντού. Ντουμάνιασε ο ουρανός. Μαύρα σύγνεφα ανηφορίζανε και μπερδεύοντανε το να με τ' άλλο. Κόσμος, εκατοντάδες χιλιάδες κόσμος, τρελός από φόβο αρχίνησε να τρέχει απ' όλα τα στενοσόκακα και τους βερχανέδες και να ξεχύνεται στην παραλία σα μαύρο ποτάμι.

- Σφαγή! Σφαγή!
- Παναγιά, βοήθα!
- Προφτάστε!
- Σώστε μας!

Η μάζα πυκνώνει, δεν ξεχωρίζεις ανθρώπους, μα ένα μαύρο ποτάμι που κουνιέται πέρα δώθε απελπισμένα, δίχως να μπορεί να σταθεί ούτε να προχωρήσει. Μπρος θάλασσα, πίσω φωτιά και σφαγή! Ένας αχός κατακυλάει από τα βάθη της πολιτείας και σπέρνει τον πανικό.

- Τούρκοι!
- Τσέτες!
- Μας σφάζουνε!
- Έλεος!

Η θάλασσα δεν είναι πια εμπόδιο. Χιλιάδες άνθρωποι πέφτουνε και πνίγονται. Τα κορμιά σκεπάζουνε τα νερά σα να ναι μώλος. Οι δρόμοι γεμίζουνε κι αδειάζουνε και ξαναγεμίζουνε. Νέοι, γέροι, γυναίκες, παιδιά ποδοπατιούνται, στριμώχνονται, λιποθυμούνε, ξεψυχούνε. Τους τρελαίνουν οι χατζάρες, οι ξιφολόγχες, οι σφαίρες των τσέτηδων!

- Βουρ κεραταλάρ! (Χτυπάτε τους τους κερατάδες!).

Το βράδι το μονοφώνι κορυφώνεται. Η σφαγή δε σταματά. Μόνο όταν τα πλοία ρίχνουνε προβολείς γίνεται μια πρόσκαιρη ησυχία. Μερικοί που καταφέρνανε να φτάσουνε ζωντανοί ίσαμε τη μαούνα μας ιστορούνε το τι γίνεται όξω, στις γειτονιές. Οι τσέτες του Μπεχλιβάν και οι στρατιώτες του Νουρεντίν τρώνε ανθρωπινό κρέας. Σπάζουνε, πλιατσικολογούνε σπίτια και μαγαζιά. Όπου βρούνε ζωντανούς, τους τραβούνε όξω και τους βασανίζουνε. Σταυρώνουνε παπάδες στις εκκλησιές, ξαπλώνουνε μισοπεθαμένα κορίτσια κι αγόρια πάνω στις Αγίες Τράπεζες και τ' ατιμάζουνε.

Απ' τον Αη Κωνσταντίνο και το Ταραγάτς ίσαμε το Μπαλτσόβα το τούρκικο μαχαίρι θερίζει. Η φωτιά όλη νύχτα αποτελειώνει το χαλασμό. Γκρεμίζονται τοίχοι, θριματίζονται γυαλιά. Οι φλόγες κριτσανίζουνε μαδέρια, έπιπλα και φτούνε σιδερικά, ξεθεμελιώνουνε την πολιτεία ολόκληρη. Απλώνουνε πάνω στα έργα των ανθρώπων και τα διαλύουνε. Σπίτια, εργοστάσια, σχολειά, εκκλησίες, μουσεία, νοσοκομεία, βιβλιοθήκες, θέατρα, αμύθητα θησαυροί, κόποι, δημιουργίες αιώνων, εξαφανίζονται κι αφήνουνε στάχτη και καπνούς.

Αχ, γκρέμισε ο κόσμος μας! Γκρέμισε η Σμύρνη μας! Γκρέμισε η ζωή μας! Η καρδιά, τρομαγμένο πουλί, δεν ξέρει που να κρυφτεί. Ο τρόμος, ένας ανελήτος καταλύτης άδραξε στα νύχια του κείνο το πλήθος και το αλάλιασε. Ο τρόμος ξεπερνάει το θάνατο. Δε φοβάσαι το θάνατο, φοβάσαι τον τρόπο. Ο τρόμος έχει τώρα το πρόσταγμα. Τσαλαπατά την ανθρωπιά. Αρχίζει από το ρούχο και φτάνει ίσαμε την καρδιά. Λέει: Γονάτισε γκιαούρη! Και γονατίζει. Ξεγυμνώσου! Και ξεγυμνώνεται. Άνοιξε τα σκέλια σου! Και τ' ανοίγει. Χόρεψε! Και χορεύει. Φτύσε την τιμή σου και την πατρίδα σου! Και φτύνει. Απαρνήσου την πίστη σου! Και την απαρνιέται. Αχ ο τρόμος! Όποια γλώσσα κι αν μιλάς λόγια δε θα βρεις να τότε περιγράψεις.

Τι κάνουν, λοιπόν, οι προστάτες μας; Τι κάνουν οι ναύαρχοι με τα χρυσά σειρίτια, οι διπλωμάτες κ' οι πρόξενοι της Αντάντ! Στήσανε κινηματογραφικές μηχανές στα καράβια τους και τραβούσανε ταινίες τη σφαγή και τον ξολοθρεμό μας! Μέσα στα πολεμικά οι μπάντες τους παίζανε εμβατήρια και τραγούδια της χαράς, για να μη φτάνουν ίσαμε τ' αφτιά. των πληρωμάτων οι κραυγές της οδύνης και οι επικλήσεις του κόσμου. Και να ξέρει κανείς πως μια, μόνο μια κανονιά, μια διαταγή, έφτανε για να διαλύσει όλα κείνα τα μαινόμενα στίφη. Κ' η κανονιά δε ρίχτηκε κ' η εντολή δε δόθηκε!

Ο πάτερ Σέργιος ήταν από τους τελευταίους που σκαλώσανε στη μαούνα μας. Δίχως καλυμμαύχι και ράσο, θεόγυμνος με μια κουρελιασμένη ματωμένη φανέλα κ' ένα μακρύ σώβρακο, με ξέμπλεκα τα λιγοστά μαλλιά του κι ανάκατα τα γένια του, με δυο γουρλωμένα μάτια που τα καιγε πυρετός, έμοιαζε μ' άγνωστο στη φύση πλάσμα. Από τα λόγια και τα φερσίματά του καταλάβαμε πως ολόκληρη η φαμελιά του πνίγηκε καθώς πάσχιζε να σκαλώσει σ' ένα αμερικάνικο πολεμικό. Το μυαλό του γέροντα δεν άντεξε, σάλεψε! Εκειδά που καθότανε ήσυχα και καλά, αμίλητος και σοβαρός, εκειδά πηδούσε ολόρθος και χειρονομούσε και φώναζε δυνατά με στόμφο:

– Πέντε τα παιδιά μου! Κ' η γυναίκα μου έξι! Κ' η κουνιάδα μου επτά! Επτά οι αστέρες της αποκαλύψεως! Επτά διαόλοι να σας κοπανάνε στην κόλαση, δολοφόνοι! Δολοφόνοι! Δολοφόνοιιοι».

Διδώ Σωτηρίου – Ματωμένα Χώματα

